

Průša: Bez živých domů jsou veřejné prostory mrtvé

Každý názor je podnětný. Zvláště pokud s ním přichází člověk, který je v daném oboru respektovaný. Což pro architekta Davida Průšu platí stoprocentně. Architektonický a projekční ateliér Platforma architekti, jejímž členem David Průša je, si už připsal mnoho ocenění. Zmínit můžeme Cenu laické veřejnosti v rámci Stavby roku Moravskoslezského kraje 2008 (jednalo se o rekonstrukce vily na sídlo ostravské firmy FEBE TRADE) nebo Hlavní cenu v kategorii Průmyslové stavby v téže soutěži (autoservis, v němž sídlí Axa truck a.s.).

V centru města se nachází mnoho opuštěných (v minulosti postavených) budov. Které z nich byste zachoval, a k jakým účelům by se měly podle vás tyto objekty využít?

Vždy je důležité vyhodnotit, zda odstranění objektu a následná nová výstavba bude přínosem, nebo bude lepší je zbourat. Jen hrstka domů v centru Ostravy by potřebovala částečnou nebo celkovou renovaci a modernizaci. Na druhou stranu je tu také mnoho objektů, které nemají šanci přežít.

Určitě bych zrušil velkou část parkování a garáží na Černé louce, tím by se uvolnilo úžasné místo s velkým potenciálem v centru u řeky, které by našlo plnohodnotné využití pro veřejnost. Nešťastný dopad měla výstavba Bauhausu v devadesátých letech, která způsobila devastaci objektů městských jatek a ucpala kus území v samotném centru. Játka si určitě zaslouží obnovu a modernizaci s urbanistickým zapojením do centra.

Důležitější než samotné domy jsou veřejné prostory, zákoutí, ulice, náměstí, to jsou oživující prvky města. Ovšem bez „živých“ domů zůstanou tyto veřejné prostory poloviční nebo dokonce mrtvé.

Jakými kritérii by se kompetentní osoby měly v těchto případech řídit?

Pokud jde o památkově chráněné objekty, tak k nim patří památkáři. Ale bohužel, v Ostravě je s nimi velmi těžká komunikace. Protože Ostrava s jejími objekty (nemyslím areál Vítkovic a podobně) vlastně žádnou pořádnou historii nemá, památkáři prohlašují za památkově chráněné objekty všechno možné, a to naprosto nesmyslně. Domy a města jsou pulsující organismy, které jsou obrazem doby, což by mělo být do struktury města promítnuto.

Proč je to podle vás důležité?

Aby bylo patrné, že město prošlo nějakými časovými etapami. Je zbytečné dělat z města skanzen bez života. Krásný příklad můžeme vidět právě u areálu Vítkovic – místo skanzenu železáren je skvěle vytvářen živý organismus pro lidi, s odkazem na fantastickou historii průmyslu se skloubením nové architektury podle potřeb současného života.

Jak tuto záležitost řeší v jiných evropských městech?

Ve většině vyspělých evropských měst jsou také památkáři a památková ochrana objektů, ale jejich přístup je přesně opačný než u nás. Posuzují jednotlivé objekty individuálně, objektivně vyhodnocují jejich stav, a podle toho určují, co vše se s nimi může provádět. Například v Rakousku je běžné na historických objektech přetvářet půdní prostory v plnohodnotné a maximálně využitelné prostory, převážně k bydlení. Vzniká tak kvalitní

architektura citlivě propojená s historickými objekty. Celý objekt je tak maximálně využitý, a je „živý!“

U nás památkáři přistupují rigidním způsobem (tabulkově) ke všem objektům stejně. Památkář řekne, že když to byla půda, musí to tak zůstat. Jenže tenkrát se tam věšelo prádlo a dnes tam jen trusí holubi. Tak proč z toho neudělat plnohodnotné bydlení nebo ateliér?

Můžete uvést konkrétní příklad z vlastní praxe?

V současnosti rekonstruuje pozdně secesní dům na Masarykově náměstí, kde budou pronajímatelné prostory s loftovým bytem v posledních dvou podlažích, který nahradí tmavou a zatuchlou půdu. Trvalo mi skoro rok, než jsem památkáře přesvědčil, že je potřeba ten objekt pořádně zrekonstruovat a dostat do něj život a nelpět na všem původním. Žijeme přece ve 21. století.